

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ
FAKULTA PEDAGOGICKÁ

**BESEDY O UMĚNÍ VE VÝTVARNÉ PEDAGOGICE
DRUHÉ POLOVINY 20. STOLETÍ
A V SOUČASNÉM POJETÍ**

Barbora Sedláčková 397075
Metodika galerijní pedagogiky GP3MP_MGP
vyučující Mgr. Alice Stuchlíková
Jaro 2012

BESEDY O UMĚNÍ

- Besedy o umění se řadí mezi **teoreticky** zaměřené doprovodné programy.
- Staví na: **mluveném slově**
teoretických poznatků
pozorování výtvarného díla
- Více než jakékoliv jiné doprovodné programy je založená na **verbální komunikaci** mezi účastníky a lektorem či speciálním hostem.
- Nejpodstatnějším aspektem je **teoretické výkladové zaměření** kombinované s **diskusí**. Diskusní výměna názorů by měla nastat po úvodním komentáři.
- Záleží na vstřícnosti a komunikativnosti přednášejícího a na dotazech či aktivitě účastníků, zda zůstane pouze u jednosměrného výkladu nebo zda bude teoretický výklad diskusí doplněn. 3

BESEDY O UMĚNÍ

- Hlavním smyslem je především: zprostředkování určitých poznatků
aktivizace tvořivého myšlení účastníků
- Druhotným cílem je rozvoj schopnosti: formulovat a sdělovat vlastní názor
formulovat otázku ³
- Účastníci besedy mají zároveň možnost seznámit se s **názory ostatních** účastníků a případně na ně **reagovat**.

- Beseda je zaměřena spíše **monotematicky** na jediné dílo či autora. ³
- **Úroveň odbornosti** besedy se odvíjí od **věku** či **zaujetí** skupiny účastníků
(Jinak bude komponována beseda s žáky základní školy a jinou podobu bude mít beseda skupiny návštěvníků studujících výtvarné umění).
- Lektor musí mít na paměti, že **každá skupina** má své **specifické požadavky**, je tedy nutné, aby **program** připravil **na míru** konkrétnímu publiku.

BESEDY O UMĚNÍ S LEKTORY

- Stěžejním metodickým požadavkem besedy je přesně daná koncepce lektora. 3
→ musí mít stanovené: cíle besedy

do jakého konceptu svou besedu zahrne
(zda se zaměří na snahu přiblížit návštěvníkům autorovu
motivaci k tvorbě nebo užitou techniku atd.)

- Lektor plní funkci moderátora.
→ musí být schopen: reagovat na dotazy a názory návštěvníků

diskuzi koordinovat

obr. X Józef Wilkoń

BESEDY O UMĚNÍ S UMĚLCI

- Zvláštní kategorií jsou **besedy se samotnými umělci**.
- Jsou běžnou **součástí vzdělávací práce galerií a muzeí výtvarného umění**.³
- Z organizačních i finančních důvodů je **není možné pořádat příliš často**.³
- Jsou velice **zajímavé** pro účastníky jakéhokoliv věku.
- Nabízí možnost přímo se **setkat s postavou autora**, dozvědět se jeho názory, získat odpovědi na jakékoliv otázky, které by lektor obtížněji zodpovídal.
- **Lektor** zde vystupuje jako **prostředník mezi umělcem a účastníky**, řídí průběh besedy.

- mohou se odehrávat: přímo před vystavovanými **originály** v prostorách výstavy

(finanční náročnost a bezpečnostní pravidla zapůjčení vybraného díla často neumožňují realizaci besedy před originálem)

v jakémkoliv jiném prostředí před tištěnými či promítanými **reprodukcemi** nebo s využitím trojrozměrných **kopíí** či **modelů** v případě prostorových prací, užitého umění a architektury

(mnohdy se s reprodukcemi neustále manipuluje, je tedy nemyslitelné, aby lektori používali hodnotné originály)

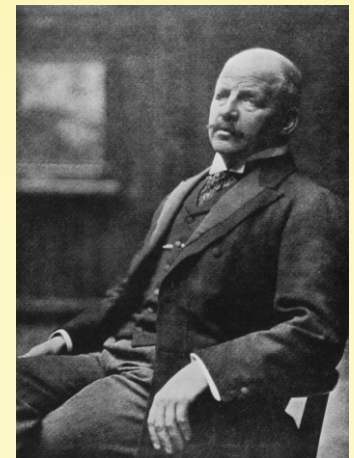
bez přímých **ukázek**, počítá se se znalostí díla

- Existují **různé přístupy** pro pořádání besed. Někteří bez problémů využívají reprodukcí, jiní je zásadně odmítají.

Alfred Lichtwark („Otec“ besed před originály)

- Zastáncem besed před **originály**, práci s reprodukcí odmítal ³

Obr. 2 Alfred Lichtwark

BESEDY O UMĚNÍ MIMO PROSTORY MUZEA ČI GALERIE

- Besedy o umění s lektory nebo přímo s umělci bývají někdy realizovány také mimo galerii či muzeum umění.
- Místa konání besed o umění jsou různá, může se jednat o knihkupectví, kavárny, divadla apod.

BESEDY O UMĚNÍ V PROSTORÁCH ŠKOLY

- Výjimkou nejsou ani **besedy o umění** realizované v prostorách **školy**.
- Pro **zpestření** běžné **výuky** pořádají některé školy různého stupně i zaměření besedy se zajímavými osobnostmi z oblasti výtvarného umění.

BESEDY O UMĚNÍ V PROSTORÁCH ŠKOLY

- Přítomnost umělce či externího lektora není podmínkou pořádání besedy o umění v prostorách školy. Častějším případem jsou **besedy vedené samotným pedagogem**.
- Problematice besed ve školním prostředí se v šedesátých letech v knihách **Besedy o umění v 6. ročníku** a **Besedy o umění v 7. ročníku** věnovali Jaroslav Brožek, Igor Zhoř a Jaroslav Houra
- Od 60. let jsou besedy stálou **součástí osnov** výuky výtvarné výchovy. Jsou doporučovány jako **dílní část** běžné **vyučovací hodiny**. Radí se na úvod či na závěr výtvarné aktivity a jejich rozsah je 10 – 15 minut. ³
- V besedě je stanoveno téma, v němž jde o tlumočení poznatků, a aktivizaci tvořivého myšlení. Po úvodním komentáři nastává **diskusní výměna názorů**, při které se žáci učí formulovat otázku a sdělovat vlastní názor. ⁴

ZDROJE

- 1 BROŽEK, Jaroslav; HOURA, Miroslav. *Besedy o umění v 7. ročníku*. 1. vyd. V Praze : Státní pedagogické nakladatelství, 1968. 136 s.
- 2 BROŽEK, Jaroslav; ZHOŘ, Igor. *Besedy o umění v 6. ročníku*. 1. vyd. V Praze : Státní pedagogické nakladatelství, 1965. 106 s.
- 3 HORÁČEK, Radek ; *Galerijní animace a zprostředkování umění*. 1. vyd. Brno: CERM, 1998. 142 s. neoznačeno. ISBN 80-7204-084-7.
- 4 KUBÍČKOVÁ, Michaela; Zprostředkování umění v malých a velkých galeriích

obr. 1- Józef Wilkoń
vlastní archiv

obr. 2- Alfred Lichtwark
http://fi.m.wikipedia.org/wiki/Tiedosto:Alfred_Lichtwark_1899_001.jpg

obr. 3- Pozvánka na besedu s Evou Jiříčnou
http://babi90.rajce.idnes.cz/Librex_ing._arch._Eva_Jiricna_13.4.2011/